

Úvod do studia práva: Večírek u Laury

Lauře je 17 let. Když rodiče odjedou na víkend mimo město, Laura se rozhodne zorganizovat pro své kamarády menší večírek v domě svých rodičů. Bohužel se jí ale situace vymkne z rukou, k večíрку se připojí nezvaní hosté a na (už ne úplně malém) večíрку se stane řada nečekaných událostí. Laura se v neděli vzbudí se strašnou kocovinou – nejen klasickou, ale taky morální – a možná i právní.

Otázky k zamyšlení: Jak vnímáte vztah mezi právem a morálkou? Jsou vždy v souladu? Zkuste vymyslet tři příklady: 1. nemorální jednání, které je zároveň i protiprávní; 2. jednání, které je sice nemorální, ale přesto není v rozporu s právem; 3. jednání, které je sice protiprávní, ale přesto není v rozporu s morálkou.

Dějství první: Alkohol.

V rámci příprav chce Laura nakoupit dostatek alkoholu, ačkoli ví, že většině kamarádů, kteří na večírek přijdou, ještě nebylo 18 let. I Lauře je jen 17, ale doufá, že u nich v supermarketu nikdo nebude chtít vidět občanku. Pro případ, že by to nevyšlo, se obrátí i na svoji nejlepší kamarádku Elišku, protože ví, že Eliška má doma ve sklepě dvě přepravky piva a několik lahví tvrdého alkoholu, které si tam odkládá od návštěv – alkohol totiž pije pouze sporadicky. Eliška Lauře nabídne, že by za 4 lahve tvrdého alkoholu chtěla 2 000 Kč. Za pivo naopak nechce nic, protože by ho stejně nevypila a přijde jí škoda, že by se časem zkazilo. Laura souhlasí a Eliška jí ještě téhož dne zásoby alkoholu přiveze. Laura dá Elišce 1 000 Kč a slíbí jí, že zbytek jí doplatí po akci. Večer před akcí Laura pro jistotu přeci jen zkusí jít dokoupit ještě několik lahví piva a tvrdého alkoholu do supermarketu, kde bez problému pořídí. Před začátkem party pak vedle lednice naplněné alkoholem nechá Laura prasátko s lepíkem: *příspěvek na alkohol – dejte, kolik chcete, hlavně se dobře bavte!*

Otázky k zamyšlení (ESEJ č. 2): Mohla Laura ve svých 17 letech uzavřít s Eliškou právně závaznou smlouvu na nákup alkoholu? Pokud Laura Elišce nedoplatí zbylých 1 000 Kč, bude se Eliška moci domáhat (i soudně) doplacení smluvené částky?

Dějství druhé: Nový mobil.

Zatímco měla Laura plné ruce práce s přípravou večíрку, Petr se také vypravil nakupovat do nákupního centra. Necítil však na brambůrky a šampaňské, ale na nový mobil. Po několika hodinách usilovného vybírání se konečně rozhodl pro model UHO 567, na pokladně zaplatil kupní cenu (5 389 Kč) a namířil si to domů. Tam Petr otevřel krabičku, vytáhl z ní mobil a už při prvním pohledu věděl, že tenhle kousek jeho očekávání rozhodně nenaplnil. Nevěděl, co dělat, tak se s prosbou o radu obrátil na svou kamarádku Elišku. Ta se mu svěřila s tím, že si onedhy koupila přes internet jednu knížku, ale moc ji neoslovila, tak ji druhý den poslala zpátky. A vrátili jí všechny peníze!

Otázky k zamyšlení: Co byste Petrovi poradili? Může mobil vrátit a chtít zpět peníze?

Petr, inspirován svou kamarádkou, zajel znovu do prodejny. Prodavač se mu ale vysmál, že prý má smůlu a měl si koupit víc rozmyslet. Po pár dnech užívání se Petr s mobilem přeci jen skamarádil. Ale co čert nechtěl, přestalo fungovat zamykací tlačítko.

Otázky k zamyšlení: Co může Petr po prodeji chtít? Co má vzít Petr s sebou do obchodu? Kolik času má prodejce na vyřízení reklamace? Může mít nevyřízení reklamace v dané lhůtě pro prodejce nějaké následky? Je prodejce po Petrovi oprávněn chtít nějaký poplatek za vyřízení reklamace? V jaké lhůtě od koupě mobilu může Petr uplatnit reklamaci? Když je mobil vadný, může Petr po prodavači chtít náhradu škody?

Prodejce mobil v zákonné lhůtě opravil a vrátil zpět Petrovi. Ten se nově opraveným kouskem hned pochlubil svému kamarádovi Frantovi. Frantovi se mobil zalíbil tak moc, že dokonce začal uvažovat nad koupí stejného mobilu. S Petrem se proto domluvili, že si ho na pár hodin půjčí, aby si ho mohl vyzkoušet. Franta si vzal mobil na večírek k Lauře, aby se pochlubil před kamarády. Když si šel odskočit, vypadl mu mobil z kapsy a skončil ponořený v záchodové míse. V důsledku toho mu přestala fungovat displej.

Otázky k zamyšlení: Co s tím, jak má Petr postupovat? Co může Petr po Frantovi chtít? Lišilo by se nějak Vaše posouzení situace, když by Franta telefon do záchodu hodil úmyslně, prostě proto, že je tak trochu škodolibý? Jednalo by se o trestný čin?

Dějství třetí: Nezaheslovaný počítač a fotka z demonstrace.

Posílení alkoholem se Frantovi kamarádi David (17) a Honza (18) mezitím přesunou z pracovny do Lauřina pokoje. Tam najdou zapnutý počítač se zadaným heslem, do kterého se přihlásí pouhým stisknutím klávesy enter, a na kterém je Laura přihlášená do svých sociálních sítí. Rozkliknou Instagram a otevřou zatím nepřečtenou zprávu od Elišky, která Lauru nedávno vyfotila na demonstraci proti válce na Ukrajině. Laura na fotce drží transparent s nápisem: CO MRTVÝ RUS, TO SVOBODNÝ UKRAJINEC!“. Klukům vlil alkohol do žil bojovnou náladu a po několika urážkách na adresu Vladimíra Putina se bez většího přemýšlení rozhodli, že Lauřinu fotku by měl spatřit svět a postnuli ji na její storýčko s doplňujícím nápisem “PUTIN DO PLYNU!” Jeden z Lauřiných sledujících je však i Lauřin spolužák ze základky, dnes proruský aktivista. Ten si pořídil printscreen storýčka a následující ráno jej přinesl na policii s trestním oznámením.

Otázky k zamyšlení: Dopustila se Laura nějakého protiprávního činu? A co David s Honzou, u nich nějaké protiprávní činy identifikujete? Zamyslete se nad odpovědností všech zúčastněných. Jde o odpovědnost trestněprávní, správněprávní, nebo občanskoprávní (civilní)? (ESEJ č. 1)

Dějství čtvrté: Lahev whisky.

Zatímco Franta na záchodě řeší, co s nefunkčním Petrovým telefonem, další kamarádi ho začnou hledat. Po cestě po domě je ale zaujme velká pracovna Lauřina otce. Bez pozvání vstoupí do ní vstoupí a v poličce najdou lahev skotské whisky. Tu nadšeně otevřou a vypijí. Netuší ale, že měla hodnotu 20 tisíc Kč...

Otázka k zamyšlení: Pokud by chtěl Lauřin otec věc řešit soudní cestou, koho by měl žalovat a proč? (Představte si, že to dopadne klasicky: když po nich chce otec lahev zaplatit, každý se vymlouvá, že on nepil, že pili pouze ostatní...)

Dějství páté: Franta a policajti.

Večírek pokračuje i v pozdních večerních hodinách a kolem půlnoci sousedi zavolají na policii a stěžují si na hluk. Když policajti dorazí, z domu vyběhne jeden z Adamových kamarádů, Franta, který je o něco starší než ostatní, pracuje jako asistent soudce a zrovna před týdnem úspěšně složil justiční zkoušky. Velmi slušně se policistů zeptá, jak jim může pomoci a upozorní je, že se večírek koná na soukromém pozemku, takže pokud jejich vstup není „nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti“, což podle Franty určitě není, tak na pozemek vstoupit nemohou. Franta zároveň policisty ujistí, že se večírek přesune ze zahrady dovnitř domu, takže sousedi budou moct nerušeně spát. Policisté se ale nenechají Frantovou právní argumentací přesvědčit a řeknou mu, aby ustoupil. Když Franta ustoupit odmítá, jeden z policistů se napřáhne, aby ho udeřil, ale Franta je rychlejší, vyhne se a policistovi nasadí páku, jíž jej chce uvést na zem, ale druhý policista jej udeří obuškem, srazí na zem a zaklekně s tím, že to má za to, že si vyskakoval a hrál si na chytrého. Erik celý incident natočí a nasdílí, video se během pár dnů stane hitem Tik Toku...

Otázky k zamyšlení: Pokud se Franta chce stát soudcem, plynou z toho pro něj nějaké limity v jeho osobním životě? Může se účastnit večírků a pít alkohol? Jednal Franta v jakoukoli chvíli v našem příběhu protiprávně? A pokud existuje video zachycující jeho potyčku s policajty, může to stát v cestě jeho soudcovské kariéry? I o těchto tématech se můžeme bavit v seminářích ústavního práva v pondělí odpoledne, začněte přemýšlet :)

Dějství šesté: Falešný Vincent.

Když se ráno Laura vzbudí, zjistí, že z ložnice rodičů zmizel obraz, který měl v pravém dolním rohu nezaměnitelný podpis „Vincent“. Když ho opilý Adam večer strkal do svého batohu, tak doufal, že je to pravý Van Gogh a že ho někde prodá aspoň za milion. Adam ale cestou domů obraz ztratil. Ráno mu to bylo všechno líto a přišel se Lauře přiznat a omluvit. Když mu Laura řekne, že to žádný originální Van Gogh nebyl, Adam nadšeně nabídne, že v takovém případě cenu obrazu nahradí. To ale neví, že ačkoli má obraz jen nízkou tržní hodnotu, pro Lauřiny rodiče je to nevyčíslitelné bohatství, protože to bylo dědictví po pradědečkovi z Nizozemí...

Šesté dějství se nám už do výukového týdne neveze – stejně jako řada dalších událostí, které se ten v souvislosti s večírkem u Laury odehrály. Berte to ale jako příklad toho, že jako právníci budete řešit spoustu zajímavých otázek, nad kterými můžete začít přemýšlet už teď!